

Przedmiotowy System Oceniania (PSO) z języka polskiego

Postanowienia wstępne

1. Na początku roku szkolnego nauczyciel informuje uczniów o wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego, określonych w podstawie programowej i wynikających z realizowanego programu nauczania, o sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych oraz o warunkach i trybie otrzymania wyższej niż przewidywana śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej.
2. Uczeń ma obowiązek przystąpienia do wszystkich zapowiedzianych prac pisemnych w wyznaczonym przez nauczyciela terminie.
3. Dłuższe formy pisemne sprawdzania wiadomości są zapowiadane.

Wymagania edukacyjne niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego

4. Ocenianie osiągnięć edukacyjnych ucznia z języka polskiego polega na rozpoznaniu przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań określonych w podstawie programowej i wynikających z realizowanego w danym oddziale programu nauczania.

Kryteria oceniania

stopień niedostateczny – otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował wiadomości i nie posiada umiejętności koniecznych do dalszego kształcenia,
- nie wykonuje zadań podczas lekcji oraz w domu,
- unika zajęć z przedmiotu,
- nie współpracuje z klasą lub grupą przy wyznaczonych zadaniach,
- wykazuje lekceważący stosunek do przedmiotu, np. nie prowadzi zeszytu przedmiotowego lub robi to niesystematycznie, nie przynosi zadanych materiałów itp.,
- nie zna pojęć kluczowych dla rozumienia omawianych problemów;

stopień dopuszczający – otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych podstawą programową i programem nauczania, ale braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- potrafi z pomocą nauczyciela rozwiązać proste zadania w typowej sytuacji,
- jego wypowiedzi mają charakter odtwórczy,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne zawierają liczne błędy językowe i stylistyczne, ale pozostają komunikatywne,
- współdziała z klasą i w grupie, zachowując odpowiednie normy, ale jego działania nie zawsze są skuteczne,
- zna autorów, tytuły i głównych bohaterów utworów literackichl wskazanych w podstawie programowej i programie nauczania,
- posługuje się kluczowymi pojęciami teoretycznoliterackimi,
- rozpoznaje najważniejsze środki stylistyczne,
- streszcza główne wątki utworów literackich,
- wykazuje się podstawowym rozumieniem omawianych tekstów,
- podejmuje próby interpretacji utworów na poziomie dosłownym;

stopień dostateczny – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, a ponadto:

- opanował w podstawowym zakresie te wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- czasami samodzielnie analizuje i rozwiązuje typowe zadania,
- zadania rozwiązuje nie zawsze starannie, popełnia błędy merytoryczne,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są na ogół poprawne językowo i stylistycznie, posługuje się on jednak ubogim słownictwem,
- dostrzega podstawowe konteksty interpretacyjne,
- zauważa stałe motywy i tematy literackie w omawianych utworach,
- rozumie tematykę i problematykę omówionych utworów,

- zna i rozumie podstawowe pojęcia historyczno- i teoretycznoliterackie, choć nie zawsze sprawnie się nimi posługuje,
- charakteryzuje wzorce osobowe i postawy bohaterów,

stopień dobry – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dostateczną, a ponadto:

- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania,
- posiadaną wiedzę i umiejętności potrafi wykorzystać w sytuacjach typowych,
- formułuje wnioski, uogólnienia, argumenty, prezentując swój punkt widzenia, samodzielne sądy i opinie,
- jego wypowiedzi ustne i pisemne są poprawne językowo i stylistycznie,
- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią w teorii i praktyce, zna i rozumie podstawowe pojęcia teoretycznoliterackie i sprawnie się nimi posługuje,
- porównuje wzorce osobowe i kreacje bohaterów, odwołując się do utworów literackich,
- dokonuje samodzielnej analizy utworu literackiego,
- ocenia bohaterów literackich, omawiane zjawiska, problemy itp.;

stopień bardzo dobry – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę dobrą, a ponadto:

- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem,
- ocenia bohaterów literackich,
- opanował w dużym zakresie wiadomości i umiejętności określone podstawą programową i programem nauczania,
- posiadaną wiedzę potrafi wykorzystać w sytuacjach typowych,
- w sposób twórczy formułuje wnioski, uogólnienia, argumenty, prezentując swój punkt widzenia,
- sprawnie i precyzyjnie posługuje się odpowiednią terminologią dotyczącą literatury i innych tekstów kultury,
- dokonuje samodzielnej analizy i interpretacji dzieła literackiego,
- dokonuje analizy porównawczej tekstów, dostrzega różnice i podobieństwa w konwencji utworów;

stopień celujący – otrzymuje uczeń, który potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, a ponadto:

- uczestniczy w olimpiadzie przedmiotowej (polonistycznej, filozoficznej) lub innych konkursach międzyszkolnych, jest aktywnym uczestnikiem zajęć pozalekcyjnych oraz przedsięwzięć z zakresu kultury organizowanych w szkole lub poza nią,
- posiada wiadomości i umiejętności wykraczające poza podstawę programową i program nauczania przedmiotu,
- wykazuje szczególne zainteresowanie przedmiotem,
- prezentuje swoje poglądy, umiejętnie posługuje się wiedzą spoza programu szkolnego,
- umie formułować problemy i samodzielnie dokonywać analizy nowych zjawisk,
- stawia hipotezy badawcze, polemizuje, by obronić własne stanowisko, wykazuje się oryginalnością ujęcia tematu, umiejętnie wykorzystując sądy badaczy literatury.

Skala ocen

5. Skalę ocen do poszczególnych zadań ustala nauczyciel, dostosowując ją do specyfiki zespołu klasowego. Najczęściej stosuje się następującą skalę ocen:

Ocena	Skala
Celujący	96-100%
Bardzo dobry	85-95%
Dobry	70-84%
Dostateczny	55-69%
Dopuszczający	40-54%
Niedostateczny	0-39%

6. Egzamin próbny oceniany jest zgodnie z kryteriami Centralnej Komisji Egzaminacyjnej.

Średnia ważona i waga ocen

7. Poszczególne oceny mają określoną wagę.
8. Ocena semestralna i końcoworoczna **nie jest** średnią ocen uzyskanych przez ucznia w danym okresie. Średnia ważona wszystkich ocen uzyskanych przez ucznia w danym semestrze (roku) jest jednym z kryteriów przy wystawianiu ocen semestralnych i końcoworocznych. Na tę ocenę mają również wpływ: postępy w zdobywaniu wiedzy i umiejętności, zaangażowanie, systematyczność oraz frekwencja.

Sposoby sprawdzania osiągnięć edukacyjnych

9. Formy sprawdzania wiadomości i umiejętności mają różną wagę.

Ważniejsze formy sprawdzania wiadomości i umiejętności	Waga
Konkursy przedmiotowe	6
Wypracowanie klasowe, sprawdzian, test	5
Kartkówka, dyktando	3
Odpowiedz ustna, czytanie ze Zrozumieniem	3
Zadanie domowe	2
Recytacja, technika czytania	2
Aktywność	1
Prace dodatkowe	4
Ocena za pierwszy semestr	7

10. Egzaminy próbne i diagnozy są formą sprawdzania wiadomości i umiejętności lecz nie podlegają ocenie.
11. Uczeń, który otrzymał ocenę niedostateczną ze sprawdzianów i testów czytania ze zrozumieniem, ma prawo do poprawy tej oceny na warunkach i w terminie ustalonych przez nauczyciela. Ocenę uzyskaną z poprawy nauczyciel wpisuje do dziennika jako kolejną o tej samej wadze. W przypadku większej ilości zadań sprawdzających tę samą kompetencję (np. testów czytania ze zrozumieniem) formą poprawy może być ocena z kolejnego zadania tego samego typu.
12. Uczeń, który na koniec pierwszego semestru otrzymał ocenę niedostateczną, poprawia ocenę na warunkach i w terminie ustalonych przez nauczyciela. O formie zaliczenia decyduje nauczyciel, podając zakres obowiązującego ucznia materiału.
13. W przypadku nieobecności ucznia na lekcjach języka polskiego (z wyjątkiem nieobecności spowodowanych chorobą bądź zdarzeniami losowymi) nauczyciel ma prawo przeprowadzić sprawdzian zaliczeniowy przed wystawieniem oceny semestralnej lub końcoworocznej, obejmujący zrealizowany materiał z semestru, w którym frekwencja ucznia wynosiła poniżej 80%.

Uzasadnianie ocen

14. Nauczyciel uzasadnia każdą ustaloną ocenę, podając na pracy pisemnej ucznia kryteria oceniania w formie punktowej bądź opisowej, a w przypadku odpowiedzi ustnej - uzasadnienie po zakończeniu odpowiedzi ucznia.

Nieprzygotowania

Uczeń ma prawo do trzech nieprzygotowań w semestrze, chyba że nauczyciel ustali inaczej.

Nieprzygotowania zgłasza się nauczycielowi przed lekcją.

Egzamin poprawkowy

15. Po klasyfikacji rocznej uczniów, któremu przysługuje prawo do przystąpienia do egzaminu poprawkowego w sesji poprawkowej, otrzymuje od nauczyciela uczącego zakres wiadomości i umiejętności obowiązujących go na egzaminie. Uczeń ma obowiązek potwierdzić odbiór zakresu materiału obowiązującego na egzaminie.

16. Egzamin poprawkowy składa się z części pisemnej i ustnej. Zadania na egzamin ustala nauczyciel zgodnie z podstawą programową i ze zrealizowanym w danym roku szkolnym materiałem nauczania.

17. Obie części egzaminu punktowane są oddzielnie. Aby otrzymać ocenę pozytywną, należy uzyskać minimum 30% punktów z każdej części egzaminu. Pozostałe progi punktowe nauczyciel ustala dla każdego egzaminu z osobna.

Warunki i tryb otrzymania wyższej niż przewidywana śródrocznej i rocznej oceny klasyfikacyjnej

18. Warunki i tryb uzyskania wyższej niż przewidywana oceny ustala nauczyciel, który rozpatruje sprawę każdego ucznia indywidualnie w zależności od jego ocen bieżących, frekwencji, systematycznego zaangażowania i aktywności na zajęciach.

Warunkiem uzyskania wyższej oceny niż przewidywana jest zrealizowanie zadań ustalonych z nauczycielem, po uprzedniej analizie efektów pracy ucznia w danym semestrze lub roku szkolnym.

Udostępnianie prac

19. Sprawdzone i ocenione pisemne prace ucznia są udostępniane uczniowi i jego rodzicom:

- uczniowi nauczyciel przekazuje pracę w czasie zajęć edukacyjnych, podczas których omawia z danym oddziałem sprawdzone i ocenione prace. Uczniowi nieobecnemu na takich zajęciach prace są udostępniane (wraz z krótkim omówieniem) w czasie najbliższych zajęć edukacyjnych, na których uczeń jest obecny, lub w innym czasie wyznaczonym przez nauczyciela (np. w trakcie konsultacji);
- nauczyciel określa termin zwrotu otrzymanych i ocenionych prac kontrolnych, wskazuje również prace, które mogą być zatrzymane przez uczniów (bez konieczności zwrotu);
- rodzicom prace ucznia są udostępniane przez nauczyciela w czasie zebrań informacyjnych i konsultacji, które odbywają się zgodnie z harmonogramem spotkań w danym roku szkolnym, a w przypadku nieobecności rodzica na zebraniu - w innym terminie uzgodnionym indywidualnie z nauczycielem;
- zainteresowanym rodzicom prace ucznia są przekazywane lub udostępniane do domu za pośrednictwem ucznia. Nauczyciel decyduje o konieczności zwrotu wskazanych prac;
- nauczyciel przechowuje wybrane prace uczniów do dnia zakończenia zajęć dydaktyczno-wychowawczych w danym roku szkolnym.